

PRACOVNÝ LIST č. 10

Chudoba verus bohatstvo

1. Chudoba je aj v súčasnosti jedným z najväčších problémov ľudstva.

Rastie dokonca v časoch **blahobytu**, pričom nejde o žiadny okrajový jav.

Definícia chudoby a biedy

Chudoba je sociálny jav, ktorý zjednodušene znamená **nedostatok životných prostriedkov** u jednotlivca, resp. u skupiny obyvateľstva. Na Slovensku označujeme chudobou stav, keď sa človek dostáva **pod hranicu životného minima**.

Bieda je **vyhrotenejšia** forma chudoby. Hovoríme o nej v súvislosti s **hladom, telesným alebo duševným utrpením**.

Chudobu nájdeme všade, nielen v chudobných krajinách

Chudoba sprevádza všetky spoločnosti, bez ohľadu na výkonnosť tamjšej ekonomiky. Chudobní ľudia sú obeť **neefektívneho systému sociálneho zabezpečenia**, resp. **diskriminácie na pracovnom trhu**.

Vyspelým štátom sa darí chudobu **priebežne zmierňovať**, avšak v krajinách s populačnou explóziou má chudoba katastrofické rozmery.

„Nebezpečnosť“ chudoby hľadáme v tom, že plodí **sociálne problémové správanie**.

Hrozí:

- **bezdomovectvo,**
- **kriminalita,**
- **prostitúcia,**
- **rôzne závislosti,**
- **šírenie nebezpečných chorôb,**
- **samovražda.**

Formy chudoby

Určiť **presnú hranicu** chudoby, je pomerne zložitú. Obvykle však rozlišujeme **4 formy chudoby**. Postupujeme od tej najťažšej.

1. **Absolútna chudoba** – stav pod úrovňou životného minima, keď je ohrozená normálna existencia človeka (strava, bývanie, ošatenie).
2. **Relatívna chudoba** – človek nedosahuje určité štandardy, dané spoločenskými pomermi v konkrétnej krajine. Platí, že chudobného človeka z bohatšej oblasti nemôžeme porovnávať s iným chudobným v slabo prosperujúcej oblasti.
3. **Politická chudoba** – ide o sociálnu núdzu, keď človek nedokáže zabezpečiť svoju dôstojnú existenciu, a to kvôli veku, zdravotnému stavu alebo pre nezamestnanosť.

4. **Subjektívna chudoba** – odráža individuálne požiadavky na životnú úroveň, resp. hodnotový rebríček konkrétneho človeka.

Najohrozenejšie skupiny obyvateľstva na Slovensku

Špecifickú kategóriu tvoria u nás **ženy**, ktoré žijú **samé s deťmi**. Ich príjmy zvyčajne nepokrývajú náklady na bežný život, a preto sú odkázané na **minimálne úspory a nevýhodné pôžičky**. Výsledkom je veľká zadlženosť domácností.

Hranica chudoby sa na Slovensku určuje podľa hodnoty **mediánového príjmu** v krajine. V súčasnosti je stanovená na sume **780 eur** mesačne pre domácnosť s **2 dospelými a 2 neplnoletými členmi**.

Podľa najnovších štatistík, až **872 000** ľudí na Slovensku žije pod hranicou chudoby. Veľká časť obyvateľstva má nedoplatky spojené s **pôžičkami, nájomným či úhradou energií**. Vyše **430 000** Slovákov si nemôže dovoliť **auto**, či **práčku**.

Na Slovensku zostávajú najohrozenejšou skupinou **ľudia bez práce**. Nezamestnanosť a chudoba – to je začarovaný kruh. A **dlhodobá nezamestnanosť**, pochopiteľne, iba zväčšuje **priepasť** medzi chudobou a finančnou sebestačnosťou.

Je preto pochopiteľné, že **politika zamestnanosti** patrí k najdôležitejším sociálnym aktivitám u nás, i vo svete.

Ale je zamestnanosť „zaručenou zbraňou“ proti chudobe?

Nezamestnanosť – príčina aj dôsledok chudoby

Občas sa aj zamestnaní ľudia dostávajú do situácie, že hoci majú prácu, ich pozícia **nenapĺňa postavenie zamestnanca**. Ako tomu rozumieť?

Hovoríme o prípadoch, ktoré sú blízke nezamestnanosti. Je to napríklad **čiasťočná zamestnanosť**, keď trpíte nedostatkom práce, pričom váš plat nestačí na pokrytie životných nákladov, alebo aj **prezamestnanosť**, keď je pracovníkov príliš veľa, a preto sú neefektívni.

Práve takéto pomery nielenže neriešia problém nezamestnanosti, ale (naopak) **zhoršujú ekonomickú situáciu**, čo je častokrát horšie ako **chvíľková nezamestnanosť**, ktorú môžeme preklenúť napríklad poberaním podpory.

- *Krátkodobá nezamestnanosť* – trvá **menej ako 6 mesiacov**.
- *Dlhodobá nezamestnanosť* – trvá **viac ako 6 mesiacov**.

úloha č.1: opýtať sa troch ľudí (napr. z kruhu rodiny a známych), ako sa podľa nich dá riešiť problém chudoby. Odpovede si zaznamenajte a potom k nim jednoducho a stručne napíšte, či súhlasíte a prečo (nie)

.....

.....

.....

.....

2. Bohatstvo

Ak sa dnes povie slovo "bohatstvo", tak mnoho ľudí si predstaví **fyzický majetok**, ktorý niekto nadobudol prostredníctvom **peňazí**. Autá, domy, jachty a iné hmotné veci, si ľudia spájajú so slovom bohatstvo. Lenže byť bohatý v tomto slova zmysle nie vždy znamená byť šťastný, spokojný a vyrovnaný. Je to také zvláštne, ale mnoho ľudí si myslí, že keď nejakým zázračným spôsobom získajú veľa peňazí (napríklad v lotérii), tak ich život sa konečne zmení, že konečne budú aj šťastní, vyriešia sa ich problémy a dovidia si veci, po ktorých vždy tak veľmi túžili.

Čo hovorí definícia:

- **stav** spoločensky nadpriemerného uspokojovania **potrieb**; pojem bohatstva je historicky a miestne relatívnou kategóriou
- súhrn výrobných prostriedkov a spotrebných predmetov, v ktorých je nahromadená zhmotnená ľudská **práca**

Bohatstvo je stav, kedy jedinec má toľko hmotných či nehmotných statkov, že zažíva pocit nadbytku a blahobytu. Toto vlastnené bohatstvo potom umožňuje voľné užívanie vlastných vecí bez nutnosti ďalšej práce a alebo ďalšie používanie v snahe zvýšiť hodnotu svojho kapitálu.

úloha č.2: S pojmami chudoba a bohatstvo súvisí náš hodnotový rebríček. Aké hodnoty sú pre mňa dôležité? Rodina, úspech, naplňajúca práca, peniaze a hmotné bohatstvo, zdravie...

Napíš 10 hodnôt v poradí podľa dôležitosti:

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....
- 7.....
- 8.....
- 9.....
- 10.....